

मलोद्धारिभिः (शिलाविश्रम्भिः) MEgh. 26. चूपाद्धारि (प्रच्छदपटः) Sāh. D. 42, 10.

उद्धारिण (wie eben) n. das Brechen, Ausspeien Suçr. 2, 479, 1. Vop. 8, 125. das Geifern (der Schlangen) Vedāntas. in BENF. Chr. 207, 15.

उद्गीति (von गा, गायति mit उद्) f. ein best. Metrum (Vers 1: 12 + 15, Vers 2: 12 + 18 Moren) COLEBR. Misc. Ess. II, 134, 73.

उद्गीर्त्यै (wie eben) m. Up. 2, 10 (सामो भागविशेषः). AK. 3, 6, 19. 1) das Singen des Sāman, das Geschäft des Udgātar: उद्गीयः प्रस्तुतं स्तुतम् AV. 11, 7, 5. 15, 3, 8. TS. 3, 2, 9, 5. स सचैव कौत्रमकौत्रयनुषाधयव सामो-
द्गीयम् Ait. Br. 5, 32, 33. Çat. Br. 13, 2, 3, 2. 14, 4, 1, 2. 25. Khand. Up. 1, 1, 1. 5. 10, 10. 2, 2, 1. fgg. Dev. 4, 9. neutr. Çat. Br. 14, 9, 3, 9. — 2) N. pr. ein Sohn Bhava's VP. 163.

उद्ग्रन्थ (von ग्रन्थ् mit उद्) m. Abschnitt, Kapitel H. an. 3, 236.

उद्ग्रमाण (von ग्रम् = ग्रह् mit उद्) n. das in-die-Höhe-Nehmen Kātj. Çu. 16, 5, 11.

उद्ग्रहण (wie eben) n. das Herausnehmen Çat. Br. 14, 5, 4, 12. 7, 3, 13.

उद्ग्रह् (wie eben) m. das Erheben, Erhöhen VS. 17, 63, 64. वातस्व मा प्रसवेनोद्ग्रहणोद्ग्रहोदित्यौकौ वा औदित्य उद्ग्रह्द्रुम एष निषोचन्नि-
ग्रामः TS. 5, 4, 6, 6. = सुगुह्यमन P. 3, 3, 36, Vārtt. beim Sch. das Bei-
spiel aus VS. 17, 64.

उद्ग्रह् (wie eben) m. P. 3, 3, 35. AK. 3, 3, 37. 1) Fortnahme; so heisst die Art des Saṁdhi, nach welcher die Endungen ऋ, ए, औ vor folg. Vocal zu अ werden (d. h. ihren letzten Bestandtheil verlieren) RV. Prāt. 2, 10. — 2) Einwurf (विश्राविचार) BHARATA zu AK. im ÇKDr. — Vgl. d. folg. W.

उद्ग्रहणिका f. = उद्ग्रह 2. Trik. 3, 3, 436.

उद्ग्रीव (von उद् + ग्रीवा) adj. f. आ den Hals in die Höhe richtend (aus Verlangen Etwas zu sehen) Kāt. 4. AMAR. 93. RĀGA-TAR. 5, 359.

उद्ग्रीविन् dass. Çāntiç. 4, 3.

उद्ग (von रुन् mit उद्) m. 1) Ausbund P. 3, 3, 86. AK. 1, 4, 4, 5. H. 1441. an. 2, 53. MED. gh. 2. ग्रीवा ein Muster von einer Kuh P. 2, 1, 66, Sch. — 2) hohle Hand H. an. MED. — 3) Feuer H. an. MED. (lies ग्रीवा st. ग्रीवा). — 4) organische Luft im Körper (s. अनिल 3.) H. an. MED.

उद्ग्रहक (von घट् mit उद्) m. ein best. Tact ÇKDr. u. ताल. Der Sch. zu H. 292: उग्रत.

उद्ग्रहन् (wie eben) n. 1) das Ausschlagen (?), eines Pferdes Vid. 20. — 2) das Zersprengen MEgh. 62.

उद्ग्रहन् (von रुन् mit उद्) m. Werkbank eines Zimmermanns P. 3, 3, 80. AK. 3, 3, 35. H. 919.

उद्ग्रहण (von घर्ष् mit उद्) n. 1) das Aufreiben Suçr. 2, 149, 15. — 2) Friction (zu Heilzwecken); Reibemittel Suçr. 2, 66, 12. 140, 11. उद्ग्रहणं तु विशेषं काण्डकोठानिलापकम् 14. — 3) Prügel: यस्योद्ग्रहणलोष्टकैरपि सदा पृष्ठे न ज्ञातः किणः MRĀKH. 34, 3.

उद्ग्रस (von घम् mit उद्) m. Fleisch Hān. 53. H. ç. 127 (उग्रस).

उद्ग्रह (von घट् mit उद्) m. Wachhaus Trik. 2, 2, 8.

उद्ग्रहक (von घट् im caus. mit उद्) 1) m. ein Instrument zum Öffnen, Schlüssel: उद्ग्रहको भवति पल्लवो कपाटे MRĀKH. 48, 5. — 2) n. ein

an einen Strick befestigter Eimer, mit dem man Wasser aus einem Brunnen zieht, H. 1093.

उद्ग्रहन् (wie eben) n. 1) das Öffnen H. 1006. — 2) = उद्ग्रहक 1: धर्मो न करोति निश्चलमतिः स्वर्गर्गलोद्ग्रहन् H. I, 146. — 3) = उद्ग्रहक 2. AK. 2, 10, 28. H. 1093, Sch.

उद्ग्रहनीय (wie eben) adj. zu öffnen: एतानि कुण्डानि MBh. 1, 4504. मञ्जूषा KATHAS. 13, 41.

उद्ग्रहित s. u. घट् im caus. mit उद्. उद्ग्रहितस (das Offenbargewordene kennend) klug, weise Trik. 3, 1, 24. DAÇAK. in BENF. Chr. 194, 23. उद्ग्रहितो 1) nackt; 2) klug, verständig Wils.

उद्ग्रहत् (von रुन् mit उद्) m. 1) Schlag, Stoss: अनुद्ग्रहत्स्तिमितगति (रघ) ÇAK. 192. übertr.: स्वविरहोद्ग्रहत् KATHAS. 17, 3. अनुद्ग्रहत्मुखेन (मनो-
रथेन) ungestört RAGH. 2, 72. — 2) das Straucheln der Füße H. an. 3, 526. MED. t. 99. — 3) Erhebung, Erhöhung MED. (उत्तुङ्ग). पृथुप्रङ्गुशिलो-
द्ग्रहत् (गिरिः) R. 5, 4, 12. — 4) Beginn AK. 3, 3, 26. H. an. MED. उद्ग्रहत्: प्रणवो यासाम् (गिराम्) KUMĀRAS. 2, 12. आकुमारकयोद्ग्रहत् (पशः) RAGH. 4, 20. — 5) breathing through the nostrils as religious exercise Wils. = अयासयोगाय कुम्भकादित्रयम् H. an. = पवनभ्यासयोगस्य कालभेदः MED. — 6) Hammer H. an. MED. Waffe überh. Trik. 2, 8, 50. — 7) Kapitel, Abschnitt Trik. 3, 2, 24. H. an. (उद्ग्रन्थ).

उद्ग्रहन् n. = उद्ग्रहन् 3. H. 1093, Sch.

उद्ग्रहितन् (von उद्ग्रहत्) adj. uneben, rauh: उद्ग्रहितनी भूमिरिति मया र-
श्मिसंयमनाद्ग्रहस्य मन्द्रीकृतो वेगः ÇAK. 3, 12 (v. l. उत्खातिनी).

उद्ग्रोष (von घृष् mit उद्) m. lautes Verkünden: दोषोद्ग्रोष Sāh. D. 72, 14.

उद्ग्रेश (von दंष्ट्र mit उद्) m. Wanze Trik. 3, 3, 136. H. 1209.

उद्ग्रह (उद् + दं) adj. dessen Stock, Stiel, Stengel erhoben ist: उ-
द्ग्रहयवल्कल Hit. II, 28. उद्ग्रहयवल्कलम् RAGH. 16, 46. KATHAS. 23, 248.

उद्ग्रहोद्ग्रह (von उद्ग्रहत्) = उन्नतोद्ग्रह (Sch.: = उन्नत) PRAB. 81, 13.

उद्ग्रहपाल = उद्ग्रहपाल ÇKDr. angeblich nach MED.

उद्ग्रह (उद् + दं) adj. 1) hervorstehende Zähne habend; 2) hoch (उ-
त्तुङ्ग); 3) schrecklich (कराल) H. an. 4, 242. MED. r. 232.

उद्ग्रह (von दम् mit उद्) m. Bändigung Viçva im ÇKDr. u. उद्ग्रह.

उद्ग्रहन् (von दम् mit उद्) m. N. pr. eines Königs der Nāga VJUTP. 86.

उद्ग्रह (von दा binden mit उद्) n. 1) das Binden AK. 2, 8, 1, 26. H. 439. VJUTP. 44. — 2) das Bändigen. — 3) Taille. — 4) Ofen. — 5) un-
terirdisches Feuer (वाडवाग्नि). — 6) Eintritt der Sonne in ein Zodiakal-
zeichen Viçva im ÇKDr.

उद्ग्रह (उद् + दामन्) 1) adj. f. आ entfesselt, ungebunden, frei, unge-
zügelt, ausgelassen, keine Schranken habend, ausserordentlich H. 1466.
MED. m. 40. व्याविहरसनोद्ग्रामाः (fem.) R. 5, 13, 25. उद्ग्रामो वने मत्त इव
द्विपः MBh. 3, 11087. R. 2, 23, 21. RAGH. 1, 78. मेघतूर्यचोद्ग्राममदनाकुलि-
तान् (मयूरान्) MBh. 3, 11583. यौवनानि MEgh. 26. RĀGA-TAR. 6, 213 (nach
TROYER N. pr.). ०प्रसर Çāntiç. 1, 22. ०महामहामरीचिभिः KATHAS. 23, 9.
PRAB. 81, 10, 13 (Sch.: = व्यात). 116, 1. ०मद् KATHAS. 13, 18. आरब्धो-
द्ग्रामकर्मन् Vid. 291. गन्धोद्ग्रामा (धरा) überaus wohlriechend MRĀKH. 84,
18. उद्ग्रामम् adv. ausgelassen, ohne alle Grenzen: नोद्ग्रामं कसति Sāh. D.
40, 10. — 2) m. ein Bein. Jama's (der den Strick erhoben hat) H. ç. 38.
MED. — 3) m. n. Siddh. K. 249, a, 14.